

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 12P/103/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4216205493
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Konkolovská
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2016:4216205493.1

Uznesenie

Okresný súd Komárno vo veci starostlivosti o maloleté deti V.: L., nar. XX.XX.XXXX a E., nar. XX.X.XXXX, v konaní obe zast. kolíznym opatrovníkom D. práce, sociálnych vecí a rodiny V., deti rodičov: E. N., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XXX, F. a neb. R. V., nar. X.XX.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, za účasti Q. N., nar. X.XX.XXXX, bytom F. V. XXX, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno na nariadenie predbežného opatrenia,

rozhodol:

Súd návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno zo dňa 15.4.2016 na nariadenie predbežného opatrenia **z a m i e t a**.

o d ô v o d n e n i e :

Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Komárno (ďalej len „Úrad“) dňa 15.4.2016 podal na Okresný súd Komárno návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by súd maloleté deti zveril do dočasnej starostlivosti právnickej osoby - Detský domov Dedina Mládeže, so sídlom Brigádnická 1, Dedina Mládeže a zároveň určil Úradu povinnosť odovzdať maloleté deti do dočasnej starostlivosti súdom určeného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu. Úrad v návrhu uviedol, že dňa 21.3.2016 bolo na bezplatnej telefónnej linke Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny prijaté oznámenie pracovníka Komunitného centra Bátorove Kosihy o zanedbanej starostlivosti o maloleté zo strany starej matky. Úrad následne vec prešetroval v domácom prostredí, v škole, z pohovoru so starou matkou, z pohovoru s maloletými, ako aj zo správ zo školy a uviedol, že zo šetrenia nevyplynuli skutočnosti, z ktorých by bolo možné identifikovať známky zanedbanej starostlivosti či týrania maloletých. Poznamenal, že maloleté deti sú mentálne postihnuté, nekomunikujú, resp. komunikujú veľmi málo, a aj to veľmi po tichu a nezrozumiteľne. Počas pohovoru s pracovníkmi Úradu nepovedali takmer nič, spontánne nerozprávali a na otázky neodpovedali takmer vôbec a z toho čo povedali nevyplývajú skutočnosti, ktoré vyplývajú z oznámenia. Ďalej poukázal na správu Komunitného centra, psychiatra MUDr. U., ako aj na správu Základnej školy Bátorove Kosihy a na podané trestné oznámenie zo dňa 15.4.2016. Úrad mal za to, že ak by sa vyššie uvedené skutočnosti potvrdili, maloleté sú v osobnej starostlivosti starej matky, ktorá v danej situácii je agresorom, vystavené najmä psychickému týraniu a sú ohrozené na svojom priaznivom psychickom, fyzickom ale aj sociálnom vývine a aj z preventívnych dôvodov je potrebné maloleté vyňať z osobnej starostlivosti starej matky a dočasne ich umiestniť do starostlivosti právnickej osoby, a to aj z toho dôvodu, že nateraz nie je známa žiadna iná fyzická osoba, ktorá by mala záujem o osobnú starostlivosť o maloleté. Úrad poznamenal, že matka záujem o osobnú starostlivosť o maloleté deti dlhodobo neprejavuje.

Zo správy Komunitného centra Bátorove Kosihy zo dňa 11.4.2016 súd zistil, že maloleté deti od 23.9.2015 pravidelne navštevujú centrum, pričom pracovníkovi Komunitného centra sa občas sťažujú na starú matku. Podľa jeho názoru stará matka nezvláda výchovu maloletých detí, hlavne čo sa týka zabezpečenia zdravého psychicko-mentálneho, fyzického a sociálneho vývinu osoby, nie je schopná ich viesť a učiť k bežným úkonom a k zručnostiam prislúchajúcim ich veku, nemá na to trpezlivosť, podmienky ani vedomosti. Dievčatá ju často neakceptujú. Pracovník centra bol toho názoru, že deti sú

vystavené neustálemu psychickému napätiu zo strany susedov, zo strany starej matky, ako aj zo strany druha ich matky.

Súd zo správy Základnej školy Bátorove Kosihy zo dňa 23.3.2016 ďalej zistil, že podľa názoru školy rodinné pomery účastníkov konania sú veľmi skromné. Stará matka maloletých detí sa stará o pravidelnú dochádzku detí do školy, odprevádza maloletú L. až do triedy a po vyučovaní a iných aktivitách ju znovu čaká pred školou alebo Komunitným centrom. Škola uviedla, že práca starej matky so školou je na dobrej úrovni. Podľa názoru školy stará matka sa o zverené deti stará. Aj maloletá E. chodí do školy pravidelne, hodiny nevymeškáva, ak áno, tak ich má riadne ospravedlnené lekárom.

Podľa názoru psychiatra MUDr. Radovana Vaškovského maloletá L. vyrastá v podmienkach nízkeho sociálneho štandardu, v malom podnetnom prostredí. Podľa sprostredkovaných informácií psychiater mal vedomosť o tom, že maloletá je istým spôsobom obmedzená vo vývoji rôznymi zákazmi a príkazmi, ktoré nie sú v jej prospech osobnosti, avšak psychiater nemal zmienku o fyzickom násilí.

Súd zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zo dňa 30.3.2016 zistil, že škola neeviduje žiadne problémy s maloletými deťmi, a aj starostlivosť starej matky o maloleté deti hodnotí ako dobrú, s ohľadom na ich pomery a možnosti. Maloleté deti si školské povinnosti riadne plnia, stará matka ich dennodenne do a zo školy odprevádza, maloleté majú vždy desiatu, v škole chodia na obedy. Podľa názoru školy osobná hygiena detí je dobrá, stáva sa, že niekoľko dní nosia rovnaké oblečenie, ale po upozornení stará matka vždy nápravu vykoná. Zmena prostredia by maloletým deťom asi viac uškodila než pomohla. Pracovník Komunitného centra bol toho názoru, že starostlivosť o maloleté deti je nedostatočná, maloleté slovne ťažko komunikujú, chodia niekoľko dní v rovnakom oblečení a ich osobná hygiena je slabá. Poznámene, že maloletá Sabina mu vypisuje sms správy a vypisuje aj na sociálnej sieti, že sa doma nudí, že s ňou stará matka škaredo rozpráva a varí jedlá, ktoré ona nemá rada.

Úrad vykonal pohovor aj s maloletými deťmi, ktoré podľa udania úradu boli v čistom odeté, nesmrdeli, vlasy mali čisté a upravené, zanedbaná starostlivosť badateľná nebola. Maloleté deti takmer vôbec s úradom nekomunikovali, na väčšinu položených otázok neodpovedali. Úrad uviedol, že ani jedna z dievčat nepovedalo nič čo by naznačovalo, že by mali doma so starou matkou akýkoľvek problém, že by sa u starej matky necítili dobre, alebo že by sa k nim stará matka správala nevhodne. Úrad šetrením ďalej zistil, že bytové pomery starej matky sú bez zásadnejších zmien, v domácnosti bolo upratané, bol navarený teplý obed. V domácnosti bolo aj dostatok zásob potravinových článkov. Stará matka Úradu uviedla, že ona nemá žiadne problémy s maloletými deťmi, údajne s maloletými navštevuje aj CPPP.

Reagujúc na výzvu súdu psychologička CPPP a P PhDr. Katarína Uhrinová dňa 21.4.2016 zaslala súdu emailovú správu, z ktorého bolo zistené že CPPP a P je toho názoru, že odňatie maloletých detí do ústavnej výchovy by nebolo v celkový prospech detí, nakoľko sú obe dievčatá po citovej a emocionálnej stránke naviazané na babku, aj keď existujú určité limity a obmedzenia, ktoré v ich situáciách sú evidentné. Psychologička uviedla, že dievčatá nepreukazujú žiadne negatívne postoje voči osobe starej matky a odmietajú možnosť odchodu od nej do prípadnej ústavnej výchovy. Poznámene, že vzhľadom na mentálny handicap detí, osobnostné a sociálne nastavenie je otáznave, ako by sa dokázali adaptovať na cudzie prostredie detského domova, kde sa vyžaduje primeraná miera sebaapresadenia. Ďalej uviedla, že o dočasnom umiestnení detí do vhodného typu štátneho zariadenia by bolo možné uvažovať len za predpokladu riadneho prešetrenia podozrenia na údajné týranie detí zo strany starej matky a pokiaľ by sa preukázalo, že stará matka nestačí na ich výchovu a s postupujúcim vekom nemá u nich primeranú autoritu.

Podľa § 74 ods. 1 a 2 O.s.p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Príslušný na nariadenie predbežného opatrenia je súd, ktorý je príslušný na konanie o veci. Ak nie je príslušný súd známy, alebo ak príslušný súd nemôže v čas zakročiť, zakročí a nariadi predbežné opatrenie podľa § 75a súd v ktorého obvode sa maloletý zdržuje. Len čo je to však možné, postúpi vec príslušnému súdu. Účastníkmi konania sú tí, ktorí by nimi boli, keby šlo o vec samú.

Podľa § 102 ods. 1 O.s.p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí veci. V záujme

maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých na návrh nariadiť predbežným opatrením účastníkovi, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhoduje o predbežnom opatrení podľa druhej vety a o návrhu na predbežné opatrenie rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu, ustanovenia § 75 až 77 sa použijú primerane.

Podľa § 102 ods. 2 OSP, v konaní, ktoré môže súd začať aj bez návrhu, úkony podľa odseku 1 vykoná aj bez návrhu.

Podľa § 75 ods. 1 O.s.p. predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný ak ide o predbežné opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu.

Podľa § 75 ods. 2 O.s.p. návrh má okrem náležitostí návrhu podľa § 79 ods. 1 obsahovať popísanie rozhodujúcich skutočností, odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia, uvedenie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy, alebo potreba dočasnej úpravy pomerov mal. dieťaťa v záujme mal. dieťaťa, ak ide o odovzdanie dieťaťa do starostlivosti fyzickej osoby, ktorá nie je blízkou osobou mal. dieťaťa k návrhu musí byť doložený doklad preukazujúci zapísanie do zoznamu žiadateľov podľa osobitných predpisov. Z návrhu musí byť zrejmé, čoho sa mieni navrhovateľ domáhať návrhom vo veci samej. Návrh musí ďalej obsahovať aj označenie fyzickej osoby, ktorej má byť maloleté dieťa zverené do starostlivosti, alebo označenie zariadenia na výkon rozhodnutia súdu do ktorého má byť maloleté dieťa umiestnené. Návrh podľa ods. 8 musí obsahovať aj výšku zábezpeky a náhradu ujmy.

Podľa § 75 ods. 5 O.s.p. ak súd rozhodne o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 76 ods. 1 písm. b) rozhodne najneskôr do 7 dní od doručenia návrhu, ktorý má náležitosti podľa ods. 2. Ak súd rozhoduje o návrhu na vydanie predbežného opatrenia podľa § 76 ods. 1 písm. g) rozhodne najneskôr do 48 hod. od doručenia návrhu, ktorý má náležitosti podľa ods. 2). Do uplynutia lehoty sa nezapočítava sobota, nedeľa, alebo sviatok. Ak súd rozhoduje o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 75 a rozhodne najneskôr do 24 hod. od doručenia návrhu, ktorý má náležitosti podľa ods. 2. Uznesenie o predbežnom opatrení uvedenom v tomto odseku je vykonateľné dňom jeho nariadenia.

Podľa § 75 ods. 6 OSP, súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 75 ods. 8 O.s.p. o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý, alebo zamietnutý nedoručuje súd ostatným účastníkom uznesenie o jeho odmietnutí, alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie.

Podľa § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov, alebo do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Citovaným zákonným ustanovením je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. Pri rozhodovaní o predbežnom opatrení nie je súd povinný vykonávať dokazovanie ani výsluchom účastníkov, vychádza z preukázaných, alebo aspoň osvedčených základných skutočností potrebných pre záver o ohrozenom záujme. Rozhodnutie o predbežnom opatrení má však len dočasný charakter, obmedzuje sa len na dosiahnutie predbežných účinkov, neprejudikuje výsledok konania pred súdom. Z toho vyplýva, že predbežné opatrenie by nemalo obsahovať výrok, ktorý by sa rovnal výroku vo veci samej.

Ku dňu podania návrhu Úradu na nariadenie predbežného opatrenia maloleté deti sa fakticky nachádzajú v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, a to na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu Komárno č.k. 12P/13/2015-49, zo dňa 4.6.2015.

Zo zisteného skutkového stavu mal súd za to, že dôvody, pre ktoré bol Úradom podaný návrh na vydanie predbežného opatrenia nie sú takými dôvodmi, aby súd mohol o nich rozhodnúť v kladnom zmysle. Súd dospel k záveru, že v danom prípade neexistuje naliehavá potreba dočasnej úpravy vzťahov medzi účastníkmi v uvedenom smere, pretože neboli zistené žiadne také skutočnosti, ktoré by svedčili tomu, že je problém so zabezpečením osobnej starostlivosti o maloleté deti zo strany starej matky a že je nevyhnutné, aby maloleté deti boli dočasne umiestnené do detského domova. Uvedenú skutočnosť potvrdzuje aj správa Základnej školy Bátorove Kosihy, Úradom vykonané šetrenie zo dňa 30.3.2016, ako aj správa psychologičky CPPP a P. Súd v tejto súvislosti poukazuje na samotný návrh Úradu, kde Úrad sám uviedol, že nezistil žiadne skutočnosti, z ktorých by bolo možné identifikovať známky zanedbanej starostlivosti či týrania maloletých detí zo strany starej matky. Súd je toho názoru, že dočasné zverenie maloletých detí do starostlivosti právnickej osoby, t.j. detského domova by nebolo v záujme maloletých, skôr by to bolo v ich neprospech, a to aj vzhľadom na ich súčasný zdravotný stav. Napriek skutočnosti, že maloleté deti žijú u starej matky v skromnejších podmienkach, súd má za to, že ich razantné vyňatie z výchovného a rodinného prostredia by mohlo mať negatívne následky na ich duševný vývin, pretože od malička žijú so starou matkou. Navyše súd poznamenáva, že v konaní vo veci samej o zverení maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 12P/13/2015 dňa 29.5.2015 Úrad po vykonanom šetrení tiež uviedol, že maloleté deti sú na starú matku veľmi citovo viazané a aj s ohľadom na ich mentálny postih by zmenu výchovného prostredia vnímali veľmi negatívne a možno až fatálne.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd konštatuje, že Úrad v návrhu neosvedčil naliehavosť predbežnej úpravy pomerov, bezprostrednú ujmu hroziacu maloletým deťom odôvodňujúcu okamžitý zásah súdu formou nariadenia predbežného opatrenia, a preto rozhodol tak, že návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.